

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Λαμερικής δολάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθήναι, 6 Αὐγούστου 1938

Ἔτος 60όν.—Ἀριθ. 36

ΟΤΑΝ ΑΝΑΣΤΗΘΗΚΕ ΤΟ ΜΑΜΜΟ ΥΘ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΜΑΧ ΒΕΓΟΥΕΝ — ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ»

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον—

Οἱ κυνηγοὶ ξεχώρισαν μέσα σ' ἓνα κοπάδι μαμμοῦθ ἓνα ὠραῖο ἀρσενικὸ ζῶο, νέο ἀκόμη, θρεμμένο καὶ δυνα-
τό, μὲ θαυμάσιο χαυλιόδοντα καὶ μὲ
μιὰ παχειὰ γούνα πού τὸ τρίχωμα τῆς
ἐφθανε ὥς τὰ γόνατά του.

Τὸ κυνήγι ἀρχισε. Οἱ ἄνδρες ἤξε-
ραν τίς δυσκολίες πού θὰ συναντοῦ-
σαν. Ἐπρεπε, πρῶτα ἀπ' ὅλα, νὰ κα-
ταφέρουν νὰ ξεχωρίσουν τὸ ζῶο πού
εἶχαν διαλέξει ἀπὸ τὸ κοπάδι του.

Μὲ ἐλιγμούς κατάφεραν ἐπιτέλους
νὰ ἐπιτύχουν αὐτὸ πού ἤθελαν. Τώ-
ρα δὲν ἔμενε πιά, παρὰ νὰ προσπα-
θήσουν νὰ πλησιάσουν τὸ μαμμοῦθ
ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἐπιτύχουν νὰ τὸ
χτυπήσουν μὲ τὰ βέλη τους καὶ μὲ
τὰ κοντάρια τους. Εὐτυχῶς ὁ οὐρα-
νὸς πού εἶχε ἀρχίσει νὰ σκεπάζεται
μὲ βραεῖα σύννεφα καὶ νὰ σκοτεινιά-
ζῃ, εὐνοοῦσε τὰ τους.

Τὸ μαμμοῦθ ἀνήσυχο ἔτρεχε ἐδῶ
κι' ἐκεῖ. Οἱ ἄνθρωποι σιγὰ σιγὰ τὸ
περιστοιχίζαν ἀπὸ ὅλες τίς μεριές.
Μερικὲς ἀραιὲς νιφάδες χιονιοῦ ἀρχί-
ζαν νὰ πέφτουν.

Ἐκεῖ ὅμως πού ἐτοιμάζονταν νὰ
κάμουν τὴν τελειωτικὴ τους ἐπίθεσιν,
οἱ λευκοὶ ἄνθρωποι ἀντίκρυσαν μπρο-
στά τους, κάτι ἀντιπάλους πού δὲν
τοὺς περίμεναν : τοὺς ἐχθροὺς τους,
τοὺς μικροκαμωμένους ἀνθρωπάκους,
μὲ τὰ λοξὰ μάτια.

Ἡ πανωλεθρία πού εἶχαν πάθει
ἐκεῖ κάτω στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ,
εἶχεν ἀνάψει μέσα τους τὸν πόθο νὰ
ἐκδικηθοῦν. Εἶχαν ἀκολουθήσῃ τὰ
ἴχνη τῶν ἐχθρῶν τους, μὲ ὑπομονή,
καὶ ἀπειρὲς προφυλάξεις καὶ τώρα
βρῆκαν πὺς ἦταν ἡ κατάλληλη σι-
γὴ, νὰ παρουσιασθοῦν καὶ νὰ πάρουν
τὸ αἷμα τους πίσω.

Μὲς στὴν πολεμικὴ κραυγὴ πού

ἐβγαλαν, οἱ κυνηγοὶ τοῦ ἐλεφαντόδον-
του τινάχτηκαν. Ἐγκαταλείποντας
τὴν καταδίωξιν τοῦ μαμμοῦθ, δοκίμα-
σαν ν' ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἐχθροὺς
τους καὶ ν' ἀμυνθοῦν. Μὰ τὸ πρᾶγμα
ἦταν τόσο ξαφνικόν, πού δὲν μπόρε-
σαν νὰ συγκεντρωθοῦν ὅσο γρήγορα
ἔπρεπε, καὶ ἔταν οἱ ἄλλοι χύμηξαν
ἐπάνω τους μὲ ἄγρια οὐρλιάσματα
μίσους, βρίσκονταν ἀκόμη σκορπισμέ-
νοι σὲ ὁμάδες. Εἶδαν τότε πὺς ἦταν
χαμένοι καὶ ἀποφάσισαν νὰ σωθοῦν
μὲ τὴ φυγὴ. Ἦταν ἡ σειρὰ τους
τώρα νὰ τὸ βάλουν στὰ πόδια, ἔχον-

τας στὴν πλάτη τους τοὺς ἐχθροὺς
τους, πού οὐρλιαζαν ἄγρια κυνηγών-
τας τους καὶ χτυπώντας τους μὲ τὰ
βέλη.

Ἐχοντας χάσει τὸν προσανατολι-
σμό τους οἱ κυνηγοὶ, τοῦ ἐλεφαντό-
δοντου προσπαθοῦσαν, τρέχοντας ὁ-
λοένα, νὰ κατατοπισθοῦν. Τὸ χιόνι
ἐπεφτε πυκνόν, ὅλο καὶ πιδ πυκνόν, καὶ
ὁ αἶμος τὸ ἔφερνε καὶ τὸ κολλοῦσε
ἐπάνω στὰ πρόσωπα καὶ στὶς γούνες
τους. Ὁ ἓνας φώναζε τὸν ἄλλον δι-
χῶς νὰ μπορῇ ν' ἀκουστῇ. Ἰσχυροὶ
περνοῦσαν μέσα στὸ παγερὸ σκοτά-
δι. Τὰ πόδια χώνονταν μέσα στὸ
παχὺ χιόνι πού τοὺς ἐμπόδιζε νὰ
προχωρήσουν. Οἱ κυνηγοὶ μὲ τὴν ἀ-
ναπνοὴ κομμένη, τρέμοντας ἀπὸ τὸ

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Στὸ γυμναστήριον τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἀθλητισμοῦ, στὸ Βερολίνο, γυμνά-
ζονται συστηματικὰ, ἀπὸ εἰδικoὺς προπονητὲς, καὶ πολὺ μικρὰ κοριτσά-
κια. Ἀπ' αὐτὰ θὰ βγοῦν οἱ γερμανίδες πρωταθλήτριες τοῦ μέλλοντος

κρύο και την αγωνία, έψαχναν να βρουν τον καταυλισμό τους.

Ύστερα από κόπους απερίγραπτους, ελάχιστοι απ' αυτούς κατόρθωσαν επί τέλους να ξεχωρίσουν τις δερμάτινες σκηνές τους στο βάθος της κοιλάδας. Εκεί βρήκαν ζαρωμένες μες στις γούνες τους, τις γυναίκες που τις είχε ξετρελλάνει ή μοναξιά, και που με αγωνία τους ρώτησαν τί είχαν γίνει οι άλλοι. Μά κανείς δεν ήξερε να τους απαντήσει. Έπρεπε να περιμένουν να ξεκαθαρίσει ο καιρός, για να μπορέσουν να βγούν έξω να τους ψάξουν.

Τό χιόνι έπεφτε ακατάπαυστα. Ο άνεμος ούρλιαζε και το σώρευε σε βουνά. Οι σκηνές είχαν αρχίσει να γέρνουν κάτω από το βάρος του χιονιού που μεγάλωνε ολοένα. Σαν σάλπισμα από βούκινο ακούστηκε από μακριά το μουγγρητό ενός μαμούθ. Κι' έπειτα... έπειτα ξαφνικά ένας βαρύς όγκος χιονιού κύλησε από την κορυφή της χαράδρας, θάβοντας κάτω από τον παγωμένο όγκο του, δλόκληρο τον συνοικισμό των ανθρώπων, που βρισκόταν στη μέση της.

Ο κρότος που έκανε ο όγκος αυτός πέφτοντας, δεν σκέπασε το ούρλιασμα της θύελλας. Ούτε μια κραυγή ανθρώπινη δεν ακούστηκε. Τό χιόνι εξακολούθησε να πέφτει ίσοπεδώνοντας όλα κάτω απ' τον παγωμένο του μανδύα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΝΑΔΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ο σκύλος με το σπασμένο αυτί

Σκυμένοι πάνω από την ψηκτική μηχανή ο Στανίσλαος Μουζέν και η Ναδία Πετρέσκο, εξέλεγχαν μια-μια τις ενώσεις της και τις βίδες της. Ανάμεσα στις λευκές ριπολίνες και στα γιαλιστερά αλουμίνια του έργαστηρίου, οι σωληνες της μηχανής σκεπασμένοι με πάγο, ξεχωρίζαν πιδ λευκοί ακόμη και πιδ γυαλιστεροί.

Ένας μικρός σκύλος απροσδιόριστης ράτσας, έπαιζε μέσα στο δωμάτιο μ' ένα κομματάκι ξύλο, με τη χαριτωμένη εκείνη αδεξιότητα που έχουν όλα τα κουτάδια. Σ' ένα γαύγισμά του ή νέα γύρισε και τον κοίταξε και τότε ο σκύλος έτρεξε κοντά της, κουνώντας την ουρά του με χαρά. Ο Μουζέν στράφηκε να ιδεί την σύντοφό του, και καθώς την είδε να είναι γονατισμένη κάτω και να χαϊδεύει το σκύλο:

— Σας άρεσει; Έκανε. Μά είναι φρικτός.

— Βέβαια δεν είναι από σπουδαία ράτσα, είπε ή νέα με συγκίνηση. Είναι όμως μικρούλης και τον λυπάμαι.

— Τόν λυπάσθε; Γιατί; Δεν υποφέρει καθόλου.

— Αλήθεια. Μά έπως κι' αν είναι θά πεθάνει.

Ο Στανίσλαος έσκυψε απότομα προς την συνεργάτριά του.

— Έγώ σας την πίστη σας; είπε.

— Την έχω πάντα! διαμαρτυρήθηκε ή νέα με μια λάμψη στα μάτια. Και χωρίς πιά να διστάσει, πήρε τον σκύλο στην αγκαλιά της, τον φίλησε ανάμεσα στα δυο μάτια, και τον έβαλε μέσα σ' ένα ευρύχωρο μεταλλικό κουτί, που ο Στανίσλαος είχε ανοίξει την πόρτα του.

Ο Μουζέν έκλεισε την πόρτα και την στερέωσε καλά απ' έξω. Ύστερα έρριξε μια τελευταία ματιά και πλησίασε ένα μεγάλο πίνακα, όπου βρισκόνταν συγκεντρωμένα μανόμετρα και θερμομέτρα.

— Γυρίστε ένα φράκ το κουμπί, προσέχετε το ρυθμιστή του δειγνόμενου, και βάλτε εμπρός, είπε.

Η Ναδία γύρισε ένα κουμπί. Ένας ξερός κρότος ακούστηκε, κι' ύστερα άρχισε ο συνεχής μιάς ήλεκτρικής μηχανής, συνοδευμένος από το ρυθμικό άνεδοκατέβασμα μιάς αντλίας. Από ένα κρυστάλλινο τζάμι που έπιανε δλόκληρη τη μιά του πλευρά, φαινόταν το έσωτερικό του πειραματικού κώδωνος. Τό θερμομέτρο του πίνακος έπεφτε ραγδαία: μηδέν. Η ανκπνοή του σκύλου έβγαίνει σαν άχνός, έτρεμε δλόκληρος από τό κρύο και είχε τα μάτια του καρφωμένα σ' εκείνο το παράθυρο, που τον χώριζε από τον έξωτερικό κόσμο. Η Ναδία τούρριξε μια ματιά και φηθύρισε: «Ο καυμένος».

Τό θερμομέτρο τώρα έδειχνε 10° κάτω από το μηδέν.

— Ανοίξτε όλο τον άέρα, διέταξε ο Στανίσλαος.

Ο σκύλος κουλουριάστηκε σά να ήθελε ν' αποκοιμηθί, κι' ύστερα τεντώθηκε μ' ένα δυνατό χαμουρητό. Τό θερμομέτρο έδειξε 25° υπό το μηδέν κι' ύστερα έπεσε ξαφνικά στους 40°.

Ο σκύλος τινάχτηκε από ένα τελευταίο σπασμό κι' ύστερα πιά δεν κουνήθηκε. Ήταν νεκρός. Είχαν περάσει τέσσερα λεπτά ακριβώς, από τότε που τον είχαν βάλει μέσα στο έρμητικά κλεισμένο κουτί.

Για να εισχωρήσει το κρύο ως το βάθος του σώματος, και να σδύσει και την τελευταία σπίθα της ζωής, έπρεπε τώρα ή θερμοκρασία να διατηρηθεί επί μισή ώρα στους 50°

Αφοϋ τα κουμπία και τους μοχλούς, ο Στανίσλαος άπομακρύνθηκε από τη μηχανή και στερέωσε την πλάτη του σ' ένα από τα τραπέζια.

Ο Στανίσλαος Μουζέν είχε μια φυσιογνωμία ένεργητική. Μιά βαθειά ρυτίδα χώριζε τα ζαρωμένα φρύδια του. Μόλο που ήταν μέλις τριανταπέντε έτών, πολλές άσπρες τρίχες ξεχωρίζαν έδω κι' εκεί στα πυκνά μαλλιά του.

Φαινόταν βυθισμένος σέ βαθειά συλλογή. Μά ή νέε μπορούσε να διαβάσει κάθε σκέψη που περνούσε από τό μυαλό του συντρόφου της. Τώρα και έκτω χρόνια ο Μουζέν καταγινόταν με τη λύση ενός βιολογικού προβλήματος. Με έπιμονή ακατάβλητη, δίχως να άπογοιτευθί από τις άποτυχίες του—και ήταν άπειράριθμες—ούτε από τις δυσκολίες που συναντούσε, συνέχιζε τα πειράματά του. Και να που ίσως τώρα να έσήμανε ή ώρα του θριάμβου. Και ή Νάδια συλλογιζόταν με συγκίνηση και υπερηφάνεια, πώς από τρία χρόνια τώρα βοηθούσε τον νεαρό έπιστήμονα σ' όλα τα πειράματά του, συμμερίζόταν τις ελπίδες του, και το ένέπνεε θάρρος κάθε φορά που τον έβλεπε να κλονίζεται ύστερα από μια άποτυχία. Έξαφνα ο Στανίσλαος φάνηκε να ξύπνησε από τούς ρεμβασμούς του. Κοίταξε τό ρολόϊ του και είπε:

— Πρέπει ν' ανοίξουμε τον κώδωνα. (Ακυλούθει) KIMON ALKIDHS

ΑΠ' ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ

ΕΓΙΑ ΜΟΛΑ!..

“Εγια μόλα!.. “Εγια λέσα!.. Κόρη μου έσϋ, πριγκηπέσσα, Κρύψου στην καρδιά μου μέσα Που γιά σένα λαχταρά!..

“Εγια λέσα!.. “Εγια μόλα Τραγουδώ γιά σέ, μαργιόλα, Και τα τραγούδια μου όλα Σε γεμίζουν με χαρά!..

“Εγια λέσα!.. Νά, τ' άγέρι, Μας πηγαίνει προς τα μέρη Που ή χαρά ατίνηε καρτέρι Στο λιμάνι γελαστή!..

Τό δικό μας τό καράβι Στις ψυχές φάρους άνάβει. “Εγια λέσα!.. Νά, κι' οι κάβοι Μας χαμογελάν κι' αυτοί!..

Στή λευκή ψυχή σου άπάνω, “Αχ! να ζήσω ως να πεθάνω, “Εγια λέσα! όνειρο πλάνο Θα γενή καμιά φορά!..

“Εγια μόλα!.. “Εγια λέσα!.. Κόρη μου, έσϋ πριγκηπέσσα, Κρύψου στην καρδιά μου μέσα Που γιά σένα, λαχταρά.

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΚΙΝΙΝΟ

Άγαπητοί μου,

ΕΝΑΣ φαρμακοποιός στην πατρίδα μου κάποτε είπε: «Όλ' αυτά τα γιατρικά που έχω στο φαρμακείο μου δεν αξίζουν πεντάρα, κι' άς τα πουλώ, μερικά, τόσο ακριβά. Θα μούρθη καμιά ώρα να τα πετάξω όλα στο δρόμο, και να κρατήσω μόνο δυό: τό ρετινόλαδο και τό κινίνο». Τό θυμήθηκα προχτές που μου έστειλαν έν άγγλικό περιοδικό—«Malaria monthly»—που βγαίνει κάθε μήνα και γράφει ειδικά γιά τη μ α λ α ρ ι α, την έλονοσία. Η άρρώστεια αυτή—«θέρμη» όπως τη λέμε μεις—είναι μιά από τις μεγαλύτερες πληγές, τις φονερότερες μάστιγες του ανθρώπου στα τροπικά, και γενικά στα θερμά, τα μεσημβρινά κλίματα σαν τό δικό μας, και τό μόνο της φάρμακο είναι τό κινίνο. Φαντασθήτε λοιπόν τί ευεργέτες, γιά ένα μεγάλο μέρος της άνθρωπότητας, στάθηκαν οι σοφοί που τό βρήκαν, οι γάλλοι χημικοί Πελετιέ και Κιβαντού. Πολύ δίκαια τό άγαλμά τους είναι στημένο στο Παρίσι, στη λεωφόρο Σαιν-Μισέλ, κοντά στο άγαλμα του Μεγάλου Ναπολέοντα. (Σ' αυτόν τον πράρξενο, βλέπετε, κόσμο, την ίδια δόξα έχουν εκείνοι που θανατώνουν τούς ανθρώπους κι' εκείνοι που τούς σώζουν από τό θάνατο...). Και ξέρετε πότε έγινε ή σωτήρια έφεύρεση του κινίνου; Τό Σεπτέμβρη, λέει, του 1820—έδω κι' εκατό δεκαοκτώ μόλις χρόνια—οι Πελετιέ και Κιβαντού κατόρθωσαν να βγάλουν από τον φλοιό της κίνας (κινκούας) τη λευκή και πικρότατη εκείνη ουσία που γλύκανε τον κόσμο. Πρωτύτερα, αιώνες δλάκερους, έδιναν στους άρρώστους μόνο «άφέψημα» του φλοιού εκείνου, που δεν ήταν καθόλου δραστήριο. Κι' ακόμα πρωτύτερα, πριν δηλαδή ανακαλυφθί ή ιδιότης της κίνας, δεν τούς έδιναν τίποτ' άποτελεσματικό, τούς άφιναν στην τύχη τους. Γιατί ή έλονοσία κασιτίζει την άνθρωπότητα από τούς πιδ αρχαίους χρόνους. Ο Ίπποκράτης περιγράφει λεπτομερέστατα τα συμπτώματά της. Και μολονότι πέρασαν από τότε 2000 χρόνια, ή έλονοσία εξακολουθεί να κασιτίζει την Έλλάδα, κι' αν δεν όπήρχε τό κινίνο, κι' ως θεραπευτικό κι' ως προληπτικό, ο πληθυσμός των Αθηνών θάποδεκατιζόταν και πάλι, όπως άποδεκατίστηκε—ή «Μαλάρια» τό γρά-

φει κι' αυτό—τόν Ε' π. Χ. αιώνα. Άλλ' από τί προέρχεται ή φοβερό ή άρρώστεια; Κι' αυτό, ως τά τέλη του περασμένου αιώνα ήταν άγνωστο. Ο Σέρ Ρόναλδ Ρόος—πέθανε τό 1932—ανακάλυψε πρώτος πώς τη μεταδίδει ένα ιδιαίτερο κούνοπι, που λέγεται «κώνωψ ο άνωφελής» (μόνο άνωφελής, ή και βλαβερότατος;) Γεννιέται από τα λιμνάζοντα νερά—τά έλη—και τσιμπώντας τούς ανθρώπους, παίρνει από τούς άρρώστους τό μόλυσμα και, με τό τσίμπημα πάντα, τό βάζει στο αίμα των υγιών. Μόλυσμα, μικρόβιο, ο άνωφελής ο ίδιος δεν έχει μόνο φορέας του μόλυσματος γίνεται... χωρίς να θέλη. Άλλά κι' έτσι, τί φοβερός έχθρός! Πόσους ανθρώπους θανάτωσε με τό τσίμπημά του, πόσους άλλους τούς έκαμε να υποφέρουν δεινά σ' όλη τους τη ζωή! Στο έξωφυλλό της «Μαλάριας» βλέπω την εικόνα του. Πετάρ έπάνω από ένα έλος, που τό σκεπάζει δάκρυο. Γιατί είναι ζωγραφισμένος εκατό φορές μεγαλύτερος από τό φυσικό και μοιάζει σωστό θηρίο. Μά δεν είναι; Ποιό από τά μεγάλα θηρία κάνει τόσο κακό; Κι' επιτέλους εκείνα ο άνθρωπος κατάφερε να τά έξοντώσει ή να τά περιορίσει στη ζούγκλα. Πώς να κάμει τό ίδιο γιά ένα τόσο δά κουνουπάκι; Μπορεί να ξεράνει όλα τά έλη, ή μπορεί να τά σκεπάζει, όπως σκεπάζουμε τά φαγιά με συρματένια

πλέγματα, γιά να μην τά μολύνουν οι μύγες; Ο άνωφελής είναι άσύλληπτος, άκατάλυτος, άκατανίκητος. Κι' έπειδή κανενός άλλου έντόμου, εκτός ίσως από της καλής μέλισσας δεν μελετήθηκαν περισσότερο οι ιδιότητες—φυσικά, πρέπει να γνωρίζη κανέναν και τό φίλο του και τον έχθρό του—ξέρουμε πώς πετάρ από τό έλος του πολλές χιλιάδες μετρα μακριά, κι' έτσι μολύνει ανθρώπους σε μιά μεγάλη δλόγυρα.

Ευτυχώς όπάρχει τό κινίνο. Τελευταία μάλιστα έγινε και μιά άλλη σπουδαία ανακάλυψη: Τό κινίνο δεν ώφελει πολύ σε μικρές δόσεις γιά πολύν καιρό ή άρρώστεια έπιμένει κι' υποτροπιάζει. Γιά να κοπή ριζικά, σά με μαχαίρι, ο άρρωστος πρέπει να παίρνει, γιά λίγες ήμέρες, γενναίες δόσεις κινίνου. Τό τμήμα υγιεινής (Έπιτροπή Έλονοσίας) της Κοινωνίας των Έθνών δίνει τη συνταγή της θεραπείας. Και την αντιγράφω έδω από τη «Μαλάρια»: Ένα γραμμάριο κινίνης ως ένα και διακόσια χιλιοστά την ήμέρα, επί πέντε ως έπτά ήμέρες. Όσο γιά την προφύλαξη, άρκοϋν 0,40 του γραμμαρίου καθεμέρα. Άν έχετε ανάγκη—και συχνά, δυστυχώς, μάς γράφουν Διαπλάσους!—πώς υποφέρουν από έλονοσία—ρωτήστε τό γιατρό σας να σας πούν με πόσα «κουφέτα» αντιστοιχούν αυτοί οι άριθμοί.

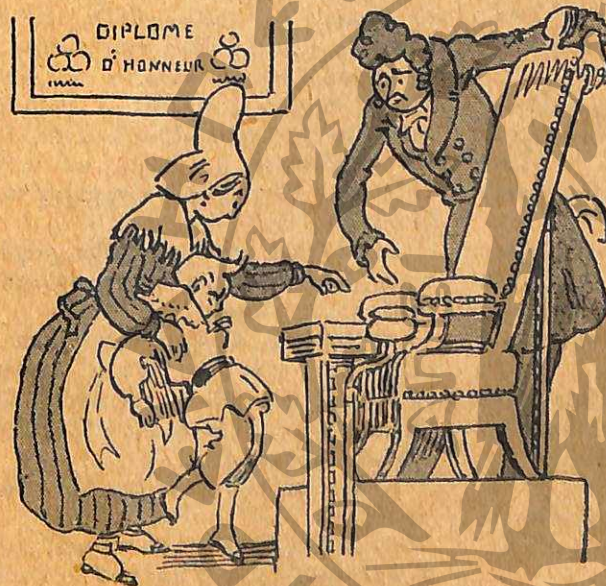
Σας δοπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ—Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΙΖ'

Ένα ύπνρότης έμπαζε τούς άρρώστους έναν-ένα στο ίατρείο. Ο Κωστάκης ντροπήκε αυτοϋς τούς ανθρώπους και στάθηκε ήσυχος σε μιά γωνιά. Μά όταν ήρθε ή σειρά του και μπήκε, με τη Μαργαρώ πάντα, στο ίατρείο, φοβήθηκε πολύ. Τί ήταν εκείνη ή πολυθρόνα που θά τον έβαζαν να καθίσει; Του φάνηκε σαν εκείνες που καθίζουν τούς κακούργους—κι' είχε ιδεί τέτοιες σε εικόνες—όταν θέλουν να τούς σκοτώσουν με ήλεκτροισμό. Άμ' εκείνες οι μηχανές: εκείνοι οι τροχοί; Εκείνα τά σύματα, κι' εκείνα τά αταίριατα έργαλεία; Ά, μπά, μπά! Ποτέ δεν θά σκεόταν να τον κάνη ό,τι θέλει αυτός ο βασανιστής, που τον έλεγαν κ. Τανάλια. Και δοκίμασε να ξεφύγει πάλι με πονηριά:

μπά! Ποτέ δεν θά σκεόταν να τον κάνη ό,τι θέλει αυτός ο βασανιστής, που τον έλεγαν κ. Τανάλια. Και δοκίμασε να ξεφύγει πάλι με πονηριά:

TOM ΣΩΤΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

«Ο Τόμ δεν είχε δει το πράγμα από αυτήν την άποψη. Η διήγηση που είχε κάνει το πρωί του είχε φανεί στην αρχή πρώτης τάξεως άστοχο και μοναδικό, τώρα όμως του φαινόταν πώς δεν ήταν παρά μια προστυχιά από μέρους του. Κατέβασε το κεφάλι του, και δεν μπορούσε να βρή λογία για να δικαιολογηθῇ. Στο τέλος είπε κομπιαστά :

— Θέϊτσα μου... στ' αλήθεια, θάθελα να μὴν τὸ εἶχα κάνει... μὰ δὲν τὸ σκέφτηκα.

— «Ε, βέβαια, δὲν τὸ σκέφτηκες. Έτσι: εἶσαι οὐ. Δὲν σκέπτεσαι ποτὲ τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν ἑαυτό σου, κοί τὸ κέφι σου. Τὸ σκέφτηκες νὰ ἔρθῃς νύχτα τόσο δρόμο ἀπὸ τὸ νησί, γιὰ νὰ γελάσῃς μὲ μᾶς, καὶ μὲ τὴν πίκρα μας καὶ τὸ σκέφτηκες νὰ κορϊδεύῃς τὴ γριά θειά σου, καὶ νὰ μοῦ πῇς πὼς τὸ εἶδες ὄνειρο. Νὰ μᾶς λυπηθῇς ὅμως λιγάκι γιὰ τὸν πόνο μας καὶ γιὰ τὰ δάκρυά μας, αὐτὸ δὲν τὸ σκέφτηκες.

— Θέϊτσα, τὸ βλέπω τώρα πὼς ἦταν κακό, μὰ δὲν μοῦ εἶχε περάσει ἀπὸ τὸ νοῦ μου πὼς ἦταν κακό· ἀλήθεια σοῦ λέω. Θέϊτσα. Κι' ὕστερα, τὸ βράδυ ἐκεῖνο δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ γελάσω μαζί σας.

— «Ασε τώρα τίς δικαιολογίες. Καὶ γιατί ἦρθες λοιπόν ;

— Νά, ἦρθα γιὰ νὰ σοῦ πῶ νὰ μὴν ἀνησυχῇς γιατί δὲν εἶχαμε πνιγεῖ.

— Τόμ, δὲν σ' ἔχω γιὰ τόσο καλόν. Μακάρι νὰ σοῦ εἶχε περάσει μιὰ τέτοια σκέψη ἀπὸ τὸ μυαλό. Ἀλλὰ τὸ ξέρεις καλὰ πὼς δὲν εἶναι ἀλήθεια, κι' εὖ το ξέρεις καλύτερα ἀπὸ μένα.

— «Όχι, θέϊτσα, ἔτσι εἶναι, γι' αὐτὸ ἦρθα.

— «Έλα, Τόμ, μὴ λὲς ψέμματα, κάνεις χειρότερη τὴ θέση σου.

— Δὲν εἶναι ψέμματα, θέϊτσα, εἶναι ἡ καθαρὴ ἀλήθεια, δὲν ἤθελα νὰ κλαῖς καὶ νὰ λυπάσαι τόσο πολὺ γιὰ μένα. Γι' αὐτὸ καὶ μόνον ἦρθα.

— «Θέϊτσα, ὅλο τὸν κόσμο γιὰ νὰ τὸ πιστέψω καὶ θὰ σοῦ συγχωροῦσα πολλές ἀπὸ τίς ἀταξίες σου, Τόμ. Ὁ σοῦ συγχωροῦσα ἀκόμη κι' αὐτὴ τὴν τελευταία πού σηκωθήκατε καὶ φύγατε καὶ κάνατε τόσα κακὰ πράγματα. Μὰ, ἔλα πές μου, ἂν εἶναι ἀλήθεια, γιατί νὰ μὴ μοῦ τὸ πῇς τότε, ἀλλὰ νὰ φύγῃς πάλι ἔτσι κρυφὰ ὅπως ἦρθες ;

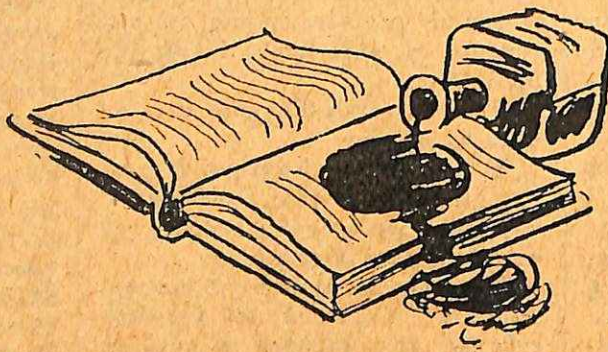
— Γιατί ; Νά, γιατί ὅταν κάνατε κουβέντα γιὰ τὸ μνημόσυνο καὶ ἔλα αὐτά, μοῦ ἦρθε στὸ μυαλό ἡ ιδέα τί ἤρατα πού θὰ ἦταν ἂν ἐρχόμαστε κρυφὰ, καὶ κρυβόμαστε στὴν ἐκκλησία. Καὶ τόσο ἐνθουσιάστηκα, μ' αὐτὴ τὴν ιδέα πού δὲν ἤθελα πιά μὲ κανένα τρόπο νὰ χαλάσω τὸ σχέδιο, κι' ἔτσι ἔφυγα πάλι ὅπως ἦρθα καὶ ξανάδωκα πάλι τὴ φλούδα στὴν τσέπη μου.

— Παιὰ φλούδα ;

— Τὴ φλούδα ὅπου εἶχα γράψει ἐπάνω πὼς δὲν πνιγήκαμε, μὰ γίναμε πειρατές. Πὼς θὰ ἤθελα τώρα νὰ εἶχες ξυπνήσει τὴν ὥρα πού σὲ φίλησα, ναί, πολὺ θὰ τῷθελα.

— «Αὐτὴ τὴν ἐκφραση στὴ μορφὴ τῆς θείας χάθηκε, καὶ τὰ μάτια τῆς εἰαμψαν τρυφερά.

— Ἀλήθεια μὲ φίλησες, Τόμ ;

— Καὶ βέβαια...

— Εἶσαι σίγουρος, Τόμ ;

— Μὰ ναί, θέϊτσα, ὅπως σοῦ τὸ λέω.

— Καὶ γιατί τῷκανε αὐτό, Τόμ ;

— Νά, γιατί σ' ἀγαπᾶω. καὶ γιατί ἀναστενάζεις κι' ἐκλαιγεις στὸν ὕπνο σου ; καὶ γιατί μοῦκανε τέτοια λύπη καὶ γιατί...

— «Όλα αὐτὰ ἔμοιαζαν ἀληθινά. Ἡ θεία δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ μιὰ τρεμούλα στὴ φωνή της ὅταν τοῦ εἶπε :

— «Έλο, δὲς μου τώρα ἄλλο ἓνα φίλ, Τόμ, καὶ τρέχα στὸ σχολεῖο γιατί εἶναι ἀργά. Καὶ νὰ μὴ μὲ ξανασυγχίσης πιά ἄλλη φορά, ἀκούς ;

Δὲν εἶχε φύγει ἀκόμη καλά-καλὰ ὁ Τόμ, κι' ἡ θεία Πόλλυ ἔτρεξε στὸ ντουλάπι, κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα τὸ κουρελιασμένο σακκάκι πού φοροῦσε ὁ Τόμ σὰν ἔκανε τὸν πειρατῆ. Τὸ κοίταξε μ' ἀγάπη ἀπ' ὅλες τίς μεριές καὶ εἶπε :

— «Όχι, δὲν τὸ πιστεύω. Σίγουρα μὲ κορϊδεψε πάλι. Μὰ μὲ κορϊδεψε μὲ τόση ἀγάπη ! Ἦταν τόσο γλυ-

κειὰ παρηγοριά γιὰ μιὰ γέρινη καρδιά σὰν τὴ δική μου ! Ἐλπίζω πὼς ὁ Κύριος... ὅχι, εἶμαι βεβαίη πὼς ὁ Κύριος θὰ τοῦ τὸ συγχωρήσῃ, γιατί τούτῃ τὴ φορά, τὸ ἔκανε ἀπὸ καλωσύνη καὶ ὅχι ἀπὸ τίποτε ἄλλο. Ὅυτε κἂν θὰ κοιτάξω νὰ βεβαιωθῶ ἂν εἶναι ψέμμα... ὅχι.

Ἔβαλε κατὰ μέρος τὸ σακκάκι, μὰ μὲλο πού ἀπλώσε πάλι δυὸ φορὲς τὸ χέρι τῆς κατὰ τὴν τσέπη, τὸ τράβηξε πάλι πίσω, ὥσπου τέλος πῆρε θάρρος κάνοντας τὴ σκέψη :

— Δὲν πειράζει κι' ἂν εἶναι ψέμμα, ἀφ' ὅπου τὸ εἶπε μὲ καλὸ σκοπό.

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, ἔβαλε τὸ χέρι τῆς μέσα στὴν τσέπη τοῦ σακκακιού, καὶ μιὰ στιγμὴ ἀργότερα διάβαζε τὰ ὀρνιθοσκαλισματα πού εἶχε κάνει ὁ Τόμ ἐπάνω στὴ φλούδα, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς ἔτρεχαν ποτάμι :

— Τώρα θὰ τὸν συγχωροῦσα κι' ἂν ἀκόμη εἶχε ἓνα ἑκατομμύριο ἄμαρτίες. εἶπε κλαίγοντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Κάθε φορά πού φιλοῦσε ἡ θεία Πόλλυ τὸν Τόμ, τοῦ ἀνοίγε ἡ καρδιά του. Τὸ ἔκανε μὲ τέτοιον τρόπο, πού ἐδιωχνε ἀπὸ πάνω του κάθε βάρος καὶ θλίψη, καὶ τὸν ἔκανε πάλι εὐτυχισμένον καὶ χαρούμενον.

«Ο Τόμ πῆγε τρέχοντας στὸ σχολεῖο κι' εἶχε τὴν τύχη νὰ συναντήσῃ τὴν Μπέκυ στὸ δρόμο. Κι' ἐπειδὴ φερνόταν πάντοτε κατὰ τὴ διάθεση πού εἶχε τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη, ἔτρεξε

χωρὶς κανένα δισταγμὸ κοντὰ τῆς καὶ τῆς εἶπε :

— Μπέκυ, σήμερα τὸ πρωὶ σοῦ φέρθηκα πολὺ ἄσχημα, καὶ δὲν θὰ τὸ ξανακάνω ποτέ, ποτὲ σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ. Θέλεις τώρα νὰ γίνουμε πάλι φίλοι ;

Ἡ μικρὴ στάθηκε καὶ τὸν κοίταξε περιφρονητικὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ νύχια.

— Ὁ σὰς χρωστοῦσα μεγάλη χάρη ἂν δὲν παρουσιαζόσαστε πιά ποτὲ μπροστά μου, κύριε Θωμὰ Σῶγερ. Ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ σὰς ξαναμιλήσω πιά.

Κι' ἀφοῦ ξεστόμισε τὰ λόγια αὐτά, σήκωσε ψηλὰ τὸ κεφάλι τῆς; καὶ τράβηξε τὸ δρόμο τῆς. Ὁ Τόμ ἐστάθηκε μαρμαρωμένος ἀπ' τὴν ἐκπληξη. Τόσο εἶχε σατίσει, πού δὲν πρόφτασε πιά νὰ τῆς πῇ : «Πολὺ πού σκοτίστηκα, κυρὰ ψωροπερήφανη» κι' ὅταν τὸ σκέφτηκε, εἶχε πιά περάσει ἢ κατὰλληλη.

Μπήκε μέσα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου καὶ ἤρχισε νὰ τὴν γυρίζῃ ἐπάνω κάτω κατα-

φουρκισμένους. Ἡ Μπέκυ, σὰν τὸν εἶδε, μπήκε μὲς στὴν τάξη. Ἦταν τόσο ἔξω φρενῶν μαζί του, πού δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα ν' ἀρχίσῃ τὸ μάθημα γιὰ ν' ἀνακαλυφθῇ τὸ μελανωμένο ἀναγνωσμάτιο καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ βλέποντας τὸν Τόμ νὰ τίς τρώῃ.

Ἡ δύστυχη, πού νὰ ἤξερε τί συμφορά τὴν περίμενε αὐτὴν τὴν ἰδίαν ! Ὁ δάσκαλος ὁ κ. Ντύμπουν, ἂν καὶ περασμένος στὰ χρόνια, ἔτρεφε μέσα του μιὰ ἀνικανοποίητη φιλοδοξία. Ὁ

του ἀπὸ νέος ἦταν νὰ σπουδάσῃ γιαντρός, μὰ ἡ φτώχεια τοῦ τὸν ἀνάγκασε νὰ γίνῃ μόνον δάσκαλος σ' ἓνα ταπεινὸ χωριό. Κάθε μέρα, τὴν ὥρα πού τὰ παιδιὰ εἶχαν γραφικὴ ἐργασία, ἔβγαζε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του ἓνα μυστηριώδες βιβλίο καὶ βυθιζόταν στὴν ἀνάγνωσή του. Τὸ βιβλίο αὐτὸ τὸ κλείδωνε πάντοτε.

Δὲν ὑπῆρχε ἀγόρι ἢ κορίτσι σ' ὅλο τὸ σχολεῖο πού νὰ μὴ φλέγεται ἀπὸ τὴν περιέργεια νὰ ρίξῃ μιὰ ματιά

στὸ βιβλίο αὐτὸ γιὰ νὰ ἰδῇ τί ἐπιτέλους εἶναι, μὰ ποτὲ δὲν παρουσιαζόταν εὐκαιρία. Τώρα ὅμως, καθὼς ἡ Μπέκυ περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὴν ἔδρα τοῦ δασκάλου πού βρισκόταν κοντὰ στὴν πόρτα, εἶδε πὼς τὸ κλειδί ἦταν ξεχασμένο στὴν κλειδαριά. Νὰ ἡ εὐκαιρία πού ζητοῦσε. Κοίταξε γύρω τῆς. εἶδε πὼς ἦταν μόνη, καὶ τὸ ἄλλο λεπτό εἶχε βγάλει τὸ βιβλίο καὶ τὸ κρατοῦσε στὸ χέρι.

Ὁ τίτλος του : «Ἀνατομία» δὲν

ΠΩΣ ΑΚΟΥΕΙ Ἡ ΜΠΕΜΠΕΚΑ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΧΙΟΝΟΥΛΑΣ
ΣΕ ΕΙΚΟΣΙΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

1.—Μιὰ φορὰ κι' ἔναν καιρὸ ἦταν ἓνα κοριτσάκι, πού ζοῦσε σ' ἓνα παλάτι. Εἶχε χεῖλιν σὰν κεράσι...

2.—δέρμα σὰν τὸ γάλα καὶ μαλλιά σὰν τὸν ἔβονο. Τὴν ἔλεγαν Χιονοῦλα γιὰ τὴν ἀσπράδα τῆς.

3.—Ἀλλὰ ἡ Χιονοῦλα ἦταν δυστυχισμένη, γιατί δὲν εἶχε μαμά. Ἦταν ὁρφανοῦλα ἡ τσαμένη...

4.—Ἡ μητροῦ τῆς, ἡ κακὰ βασίλισσα τὴ μισοῦσε καὶ τὴν ἔβαζε νὰ δουλεύῃ σκληρὰ ὅλη μέρα.

5.—Μιὰ μέρα, τὸ βασιλόπουλο τὴν εἶδε τὴν ὥρα πού ἔβγαζε νερό ἀπ' τὸ πηγάδι, καὶ τὴ λυπήθηκε πολὺ.

6.—Τῆς εἶπε:—Σ' ἀγαπᾶω καὶ θὰ σὲ πάρω στὸ δικό μου βασίλειο. Ἐρχεσαι, Χιονοῦλα;—Ἐρχομαι, τοῦ λέει.

7.—Ἡ κακὰ βασίλισσα θόμωσε πολὺ ὅταν τὸμαθε. Ἀκούς ἐκεῖ πού θὰ πῆγαινε στὸ βασίλειο τοῦ γιου τῆς !

8.—Καὶ πρόσταξε νὰ πᾶνε τὴ Χιονοῦλα βαθεῖα μὲς στὸ δάσος καὶ νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ τὴ φάνε τὰ θηρία

9.—Ὅταν ὅμως τὰ ζωντανὰ καὶ τὰ δέντρα καὶ τὰ λουλούδια τοῦ δάσους, εἶδαν τὴ Χιονοῦλα, εἶπαν μὲ θαυμασμό : «Τί ὠραῖο κοριτσάκι !»

10.—Οἱ λαοὶ τὴν πῆραν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν πῆγαν σ' ἓνα ξύλινο σπιτάκι πού ἦταν ὁμορφο, καθαρό καὶ ζεστό.

11.—Ἡ Χιονοῦλα ἀπορροῦσε, ποῖος νὰ καθόταν σὲ τόσο μικρὸ σπιτάκι. Ἐσπινάκι, ἐκεῖ πού καθόταν ἀνταρμένα ἀνθρώπινα. Ἦταν οἱ ἑφτά νάνοι :

12.—Καὶ βλλέπει νὰ προβάλλουν στὴν πόρτα, ἐκεῖ μισὰ τόσα δά, ἐμφανισμένα ἀνθρώπινα. Ἦταν οἱ ἑφτά νάνοι :

(Ἄ κ ο λ ο ῦ θ ε ι)

Μετάφρ. Μ. Δ. Σ.

της είπε και πολλά πράγματα για το περιεχόμενό του, και άρχισε να γυρίζει τα φύλλα. Με το πρώτο το φύλλο, άνοιξε σε μια ωραία χρωματιστή εικόνα που παράστανε το σώμα του ανθρώπου.

Την ίδια στιγμή ένας έπρεπε επάνω στο βιβλίο. Ο Τόμ είχε προβάλλει μπρος στην πόρτα, και πρόφτασε να ρίξει μια ματιά στο βιβλίο.

Η Μπέκυ έκαμε με βία να το κλείσει, μ' από τη φούρια της έσχιζε στη μέση την ει-κονογραφημένη σελίδα. Έχωσε τον τόμο μες στην έδρα, έστριψε το κλειδί και άρχισε τα κλάμματα από τη ντροπή και τη φούρια της.

— Τόμ Σώγερ, μεγαλύτερη προστυχιά δεν μπορούσες να δείξης, παρά να έρχεσαι κρυφά κοντά σ' έναν άνθρωπο, και να βλέπης τί κάνει.

— Και πού ήθελες να ξέρω εγώ ότι έσύ κοιτάζεις το βιβλίο;

— Έπρεπε να ντρέπεσαι, Τόμ Σώγερ. Τώρα θά με μαρτυρήσης. Και ω, τί θά γίνω, τί θά γίνω! Ποτέ μου δεν είχα φάει ξύλο στο σχολείο, μά σήμερα δεν θά το γλυτώσω από τον δάσκαλο.

Και καθώς ο Τόμ δεν άπαντούσε, χτύπησε με το ποδαράκι της το πάτωμα και είπε:

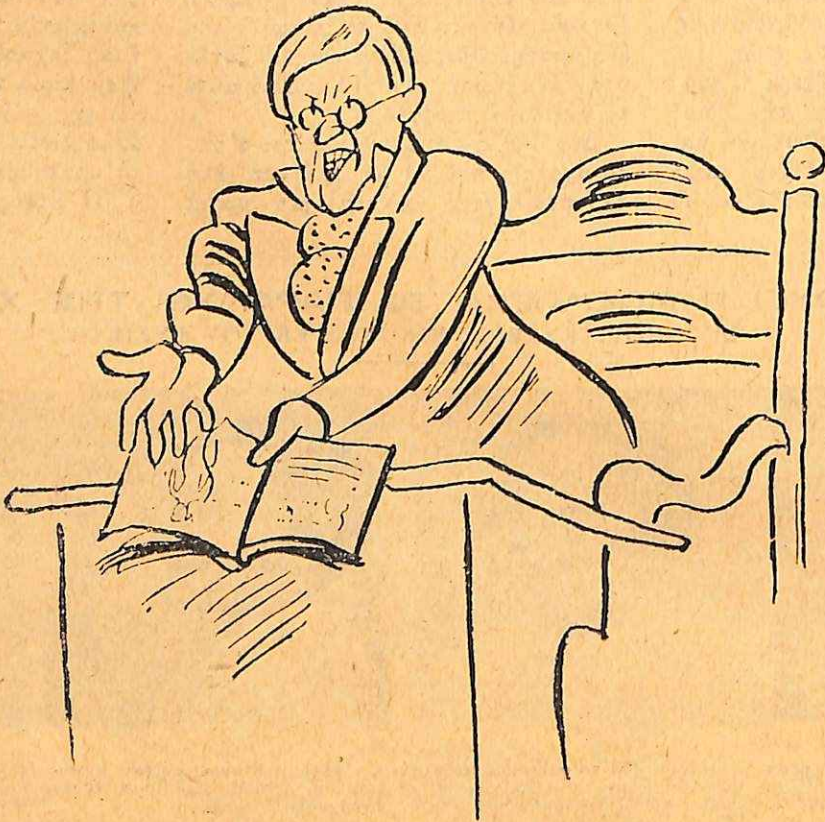
— Κάνε κι' αυτή την προστυχιά ακόμη και μαρτύρησέ με αφού σου κάνει γούστο. Μά ένοιω σου, ξέρω κι' εγώ κάτι που έχεις να πάθης έσύ. Περίμενε και θά ιδής.

Και με τα λόγια αυτά βγήκε όρμητικά από το σχολείο, ξεσπώντας σε νέα κλάμματα.

Ο Τόμ έμεινε σκισισμένος απ' αυτή την επίθεση. Ύστερα είπε μόνος του:

— Καλέ, τί άλλόκοτα πλάσματα πού σου είναι αυτά τα κορίτσια! Δεν τις έπραγε, λέει, ποτέ στο σχολείο! Κολοκύθια. Τό σχολείο γι' αυτό είναι, γιά να τις τρώς. Μά έτσι είναι τα κορίτσια—Μυγιάγγιχτα και λαγό-καρδα. Εγώ βέβαια δεν θά την μαρτυρήσω, μά το πράγμα άργά ή γρήγορα θά φανερωθή. Ο δάσκαλος θά ιδή το βιβλίο και θά ρωτήση ποιός τ'όσχισε και αν δεν λάβη άπάντησή

θά ρωτήση τον ένα, μετά τον άλλον όπως κάνει πάντα, κι' όταν θά φτάση στη Μπέκυ θά το καταλάβη δίχως να του το είπη από το μούτρο της. Όλα

«Ο δάσκαλος είπε με φοβερή φωνή: —Ποιός έσχιζε αυτό το βιβλίο;»

τα κορίτσια έτσι είναι, τίποτε δεν μπορούν να κρύψουν. Και τότε θά της φάει για καλά ή Μπέκυ Θάτσερ. Μά δεν μπορεί να γίνη κι' άλλοιώς. Δέ βρυνέσαι! Άν ήταν να τις φάω εγώ, αυτή θά χαιρόταν. Άς δώ λοιπόν τώρα τί έχει το ξύλο.

Ο Τόμ βγήκε έξω και βρήκε τα παιδιά πού έπαιζαν στην αυλή. Σε λίγο ήρθε ο δάσκαλος και άρχισε το μάθημα. Ο Τόμ δεν αισθανόταν και τόσο μεγάλο ενδιαφέρον γιά το μάθημα. Κάθε τόσο έρριχνε κλεφτές ματιές κατά το μέρος της Μπέκυ και ή όψη της τον έβλεπε σε ταραχή. Κατά βάθος δεν ήθελε να την λυπάται, μά δίχως να το θέλη τη λυπόταν. Δεν αισθανόταν καμμία ευχαρίστηση πού την έδλεπε να κάθεται σε άναμένα κάρβουνα, ούτε και ήταν πραγματικά θυμωμένος μαζί της.

Σε λίγο ανακαλύφτηκε και το μελαινόμενο αναγνωσμάτριο, και γιά ένα διάστημα ο Τόμ άπασχολήθηκε αποκλειστικά με τις δικές του υποθέσεις. Το περιστατικό αυτό ξεκούνησε και την Μπέκυ από την απάθειά της, και την έκανε να παρακολουθήση

την διαδικασία μ' ενδιαφέρον. Δεν περίμενε να γλυτώσει ο Τόμ το ξύλο λέγοντας πως δεν είχε μελαινώσει αυτός το βιβλίο του και είχε δικίο.

Γιατί ή άρνηση δεν έκανε τίποτε άλλο παρά μονάχα να χειροτερέψη τη θέση του Τόμ. Η Μπέκυ νόμιζε πως θά χαιρόταν γι' αυτό, και προσπάθησε κιόλας να χαρή, μά δεν ήταν και τόσο βέβαιη πως το κάταφερε. Όταν τα πράγματα έφθασαν στο χειρότερο σημείο γιά τον Τόμ, της ήρθε να σηκωθεί και να δείξη τον Άλφρέδο Τέμπλ, μά συγκρατήθηκε κάνοντας τη σκέψη: «Αυτός θά με μαρτυρήση πως έσχισα την εικόνα. Κι' εγώ λοιπόν δεν θά πω λέξη, έστω κι' αν ήταν να το γλυτώσω τη ζωή».

Ο Τόμ έφαγε ξύλο πού έβαλε και στην τσέπη του, και γύρισε πίσω στη θέση του, δίχως να το πάρη και τόσο κατάκαρδα το πράγμα, γιατί νόμιζε πως ίσως και να είχε χύσει αυτός ο ίδιος το μελάνι στο βιβλίο του χωρίς να το καταλάβη σε μια στιγμή πού έπαιζε.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΔΙΠΤΥΧΑ (*)

1

Δέστε τη Μπέμπα πώς μιλά
Με την καινούργια της την κούκλα
Μέσ' σ' άμαξάκι την κυλά
Και της χτενίζει και μια μπούκλα.

Την άλλη μέρα—κι' ή χαρά
Πάντα μιά κάποια λύπη κλείνει—
Μπρος σε συντόμια σφαριτάρ,
Και τα πικρά της δάκρυα χύνει...

2

Σάν κλωσσοπούλια τα παιδιά
Γύρω της. Τα καληπερίζει
Και τί χρυσή πουχει καρδιά!
Τό παραμύθι της άρχίζει.

Όμως άπόψε τη Γιαγιά
Μ' άνθη την έχουνε στολίσει.
Κι' άλλοι του κάκου τα παιδιά
Προσμένουν να ξαναμιλήση!

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΤΡΟΒΑΣ

(*) Σειρά από δέκα ποιήματα, γραμμένα γιά τη «Διάπλασι» από ένα παιδί Διαπλάσπουλο, τον κ. Δ. Α. Τροβά, πού τό 1935 δημοσίευσε μιά ωραία λυρική συλλογή «Κυκλάμιννα».

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΠΟΙΕΣ ΘΥΜΗΣΕΙΣ

Είναι κάποιες θύμησες άγνές,
Στης ζωής την τρικυμία στεγνό λιμάνι,
Γελαστές άχτίδες, φωτεινές,
Μυρ' ολόλευκων άνθων, άγνό λιβάνι.

Κάποιες θύμησες νοσταλγικές,
Μακρυσμένο, ταπεινό προσκυνητάρι
Όμορφιές δεν έχει ξωτικές,
Τ' άγκαλιάζουν ο κισσός και το θυμάρι.

Βάτα γύρω εφύτρωναν πολλά
Μά βαθύτερα τ' άγκάθια δεν φωλιάζουν
Δές! σάν γοργοπούλια μ' άπαλά,
άχνορρόδινα φτερά πώς φτερουγιάζουν.

Θύμησες γλυκές, πάντα αυγή
Φέγγει μέσα σας χρυσή ροδογελάστρα
Τί κι' αν γύρω άπλώνεται σιγή,
Τι κι' αν είναι νύχτα κι' άνατείλαν τ' άστρα;

Πάντα ένα καντήλι άναφτό,
Φλόγ' άκοίμητη βαθεία μέσ στην καρ-
[διά μου]

Άχ! πώς θά νά ήταν βολετό,
Νά μη σβύση ή θεϊκή αύγινή φωτιά μου.
Μύρτα Φλώρη [Α]

ΔΙΛΗΜΜΑ

Μόλις είχα γυρίσει απ' έξω και έτοιμαζόμουν να πατήσω το πόδι μου στο κατώφλι της έξορτας, όταν άναγκάστηκα να παραμερίσω με φρίκη.

Ο γάτος μας τό «Χοντρό» όρμησε σάν σφυονας στην αυλή, δρασκελίσσε πέντε-πέντε τα σκαλιά, και πήδησε απ' το άνοικτό παράθυρο στο σπίτι, φορτωμένο μ' ένα... μεγαλοπρεπέστατο ποντίκι.

Έκλεισα τά μάτια μου με φρίκη, μά γρήγορα άναγκάστηκα να τά ξαναανοίξω στην σκέψη του σχολείου!

Ήταν περασμένο μεσημερι, και μόλις προλάβαινα να τρέξω στο σπίτι και, αφού φάω κάτι στα πεταχτά, νάρπάξω την τσάντα μου και να φύγω.

Όμως κανείς δεν βρισκόταν στο σπίτι εκείνη την ώρα, κανείς εκτός απ' το... μακάβριο σύμπλεγμα!

Κι' ούτε στιγμή δεν περνούσε απ' το μυαλό μου πώς μπορούσα νάργήσω έστο και γιά λίγα λεπτά. Έτρεμα τον Γυμνασιάρχη πού κάθε τέτοια ώρα έσπινε καρτέρι στις σκάλες γιά να «περιλαβανή» τις άργοπορημένες. Κι' είχαμε όλες πικρή πείρα απ' αυτές τις... συναντήσεις!..

Θά προτιμούσαμε νάσπαγε το ποδάρι μας, να μιάς έπιανε γρίπη, φοβερός λόξυγκας, οτιδήποτε άλλο τέλος πάντων, εκτός απ' αυτές.

Κι' όμως, να ένα πράγμα πού δεν είχαμε ποτέ σκεφτή, ή, καλύτερα, πού ποτέ έως τώρα δεν μιάς είχα δοθή ή

εύκαιρία, να σκεφθούμε αν θά το προτιμούσαμε. Τό να βοθεούμε δηλαδή φάτσα με φάτσα μέσα μισοφαγωμένο ποντίκι, πού, ποιός ξαίρει, πού βρισκόταν αυτή τη στιγμή, στο κρεβάτι μου ίσως, ή, διόλου άπίθανο, διαμελισμένο πάνω στα βιβλία μου, πού ή βία μου, προτού φύγω, μ' είχε κάνει να τάφήσω σκορπισμένα όπως-όπως στο γραφείο.

Είχε τόσο περίεργες έμπνεύσεις ώρες ώρες αυτό το γατί!..

Θέέ μου, τί φοβερό δίλημμα! Κι' όμως, έπρεπε να διαλέξω. Μέσος όρος δεν χωρούσε!

Σαφνικά άναπήδησα! Άσφαλώς θάχα την όψη του Αρχιμήδη εκείνη την ώρα όταν ένδουσιασμένος φώναζε τό «εύρηκα, εύρηκα». Με την διαφορά πώς άντι νάνακαλύψω κι' εγώ τίποτε σπουδαίο, είχα άπλως θυμηθή κάτι πού, πάνω στην σαστισμάρα μου, μου είχα διαφύγει ολότελα, την Κυρά-Λένη, πούπλενε στην ταράτσα μας εκείνη την ώρα.

— Σώσε με, κυρά Λένη μου, της φώναξα, μόλις την άντίκρυσα από μακριά.

Όσο να την πείσω—«καλέ το ποντίκι φοβόμουν, θά μέτρωγε μήπως;»—να κατέβη και να τό διώξη είδα και έπαθα. Μούρριξε στο τέλος μιά περιφρονητική ματιά, και, σηκώνοντας μάδιαφορία τούς ώμους, τράβηξε βαρυστησμένα γιά τό σπίτι.

Άφηρημένη παρακολουθούσα τις κηλίδες πού άφηναν τα βρεμμένα της χέρια, καθώς έσταζαν, στις σκάλες!

— Καταραμένο «Χοντρό» σκεφτόμουν, ενώ έπαιρνα τρέχοντας μάλλον παρά περπατώντας, τον δρόμο γιά τό σχολείο, αν γίνης αίτια να με μαλώσει ο Γυμνασιάρχης δεν θά σου φέρω ποτέ πιά... «πλεμόνι»!

Τοίς [Α]

«Θ Α Χ Α Θ Ω!»

Σάν μικρότερος της οικογενείας, είχα, θυμάμαι, πολύ χατήρι και κάθε ιδιοτροπία μου έβρισκε σχεδόν πάντοτε ικανοποίηση απ' όλους και ίδιως από μέρους του λίγο μεγαλύτερου άδελφού μου Γιώργου. Άχ! τό χρυσό μου τον άδελφό! Πόσο τον βασάνιζα, έπωφελούμενος της μεγάλης αγάπης πού μου είχα! Ο συνηθέστερος δέ τρόπος πού τον φοβέριζα, αν και μιά φορά δεν μου έκαμνε ή δεν μου έδιδε αυτό πού του ζητούσα, ήταν ότι θά έπαιρνα τούς δρόμους, να πάω να χαθώ!

Μιά μέρα, δέ θυμάμαι τώρα πιά τί παράλογο πράγμα του είχα ζητήσει, και δέ μπόρεσε ο καλός μου ο άδελφός να μου κάνει τό κέφι μου. Ά! έτσι είναι; > του φώναξα. «Πάω λοιπόν να χαθώ!»

Κι' άνοίγοντας την έξορτα, βγήκα στο δρόμο. (Ή αλήθεια είναι ότι άρχισα να περπατώ μάλλον σιγά...)

Κάτι γοερά κλάμματα πούβαλε ο Γιώργος βλέποντάς με να φεύγω, έκαμαν τη μητέρα μου να τρέξη κατασυχισμένη και να με ξαναπάρη μέσα, προς ιαθώντας να μιάς ήσυχάση. Τό βράδυ όμως, σά γύρισε από τη δουλειά του ο πατέρας μου, δέ βίασε και του τά είπε όλα: πώς πολύ τυραννώ τον άδελφό μου τό Γιώργο, πώς τό παράκανα με τά καπρίτσια μου, πώς τούς φοβερίζω ότι θά χαθώ, και τά λοιπά.

«Α! ώστε έτσι...» έκανε μόνο ο πατέρας μου. Και πλάνοντάς με από τό χέρι, με έφερε προς την έξορτα, την άνοιξε, μ' έβγαλε έξω και μου είπε: «Αίντε, λοιπόν, τώρα! Άφού τό θέλεις, πήγαινε να χαθής!» Και με τά λόγια αυτά, ξανάκλεισε την πόρτα στα μούτρα μου, και τραβήχτηκε μέσα.

Τί στιγμή ήταν εκείνη! Δέ θά τη ξεχάσω ποτέ. Έβαλα κάτι σαπαρακτικά κλάμματα κι' άρχισα να χτυπώ την πόρτα, σάν τρελλός από τό φόβο μου και να φωνάζω:

«Μαμά! μαμά! Γιωργάκη! Γιά τό Θεό! Άνοιξτε μου! Μαμά!»

Πέρασε μιά στιγμή και ξανανοιξε ή πόρτα. Ή μητέρα μου με δέχτηκε στην άγκαλιά της κλαμμένο, άπελπισμένο, δεινόν.

Ε! από τότε, πού να το μλήσω να ξαναφοβερίσω κανέναν από τό σπίτι μας ότι θά «πά» να χαθώ!..

Είχα λογικευθή.

Άδολάρ [Α]

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΖΑΡΚΑΔΙΟΥ

Κυνηγούσα. Ένα άκακο και πεταχτό ζαρκάδι πηδούσε με χαρά μέσα στα χαμόδενδρα στην άκρη ενός δάσους. Τό έβλεπα πάνω από τά κλαδιά της Έορίνης, να σηκώνη τ' αυτιά του και ν' άπολαμβάνη την μοναξιά, και την ασφάλειά του.

Τό έσημάδεψα. Τό τουφέκι πήρε φωτιά και τό χαριτωμένο ζώο έπεσε με την πλάτη στασημένη από μία σφαέρα. Με κοίταξε με τό κεφάλι πεσμένο επάνω στα χόρτα, με τά μάτια καταδακρυσμένα.

Ποτέ δεν θά ξεχάσω αυτή την ματιά πού ήταν σάν να μου έλεγε: Ποιός είσαι σύ; Δεν σ' έχω βλάψει ποτέ. Γιατί μ' έκτύπησες τόσο σκληρά; Γιατί μ' έσπείρες τον ούρανό, τό φώς, τον άγέρα, τά νειάτα; Και όμως σε συγκρατώ. Δεν υπάρχει θυμός μέσα στα μάτια μου, — τόσο ή φύση μου είναι γλυκειά — ακόμη και γι' αυτόν πού μου έδωσε τό θάνατο. Δεν άπόρχει παρά έκπληξη, λύπη, δάκρυα!

(Lamartine) Μόννα Λίζα [Β]

